

Suomen Antropologinen Seura The Finnish Anthropological Society

Kirjoituskutsu: Antropologia ja ympäristö

Suomen Antropologinen Seura kutsuu antropologian ja sen lähitieteiden alojen edustajia kirjoittamaan joko kenttätyökuvauksia tai artikkeleita antropologian alan vuosikirjaan. Kirjan tavoitteena on esitellä antropologista ympäristöä käsittelevää tutkimusta suomenkieliselle lukijakunnalle. Luonto ja ympäristö ovat olleet pitkään antropologisen mielenkiinnon kohteena. On keskusteltu muun muassa luonnon ja kulttuurin ensisijaisuudesta ihmisyhteisöjen toiminnassa, kulttuuri on käsitetty tavaksi sopeutua luontoon ja ympäristö on tunnustettu antropologien usein tutkimien pienyhteisöjen toimeentulon lähteeksi. Vastaavasti pitkäikäinen länsimainen fantasia ”jalosta villistä” on saanut ekologisen vastineensa, jossa alkuperäiskansat on haluttu nähdä muuttumattoman luonnon vartijoina. Toisaalta taas modernistisessa ja kehityskeskisessä ajattelussa pienyhteisöjä, kuten esimerkiksi kaskiviljelijöitä, on pidetty ympäristöongelmien pääasiallisena syynä ja heidän elämäntapaansa kestävämmänä.

Uusi tutkimus niin yhteiskunta- kuin ympäristötieteissäkin on osoittanut edellä kuvatut näkemykset auttamattoman vanhentuneiksi. Erityisesti poikkitieteellisen poliittisen ekologian innoittamana on pyritty pääsemään vanhoista luonto-kulttuuri tai paikallinen-globaali -kahtiajaoista kohti synteettistä ja dialektista näkemystä ihmisyhteisöjen ja ympäristön välisestä suhteesta. On osoitettu, etteivät ihmisyhteisöt vain sopeudu niiden ulkopuoliseen luontoon, vaan että ne ovat kiinteässä vuorovaikutussuhteessa ympäristönsä kera. Esimerkiksi ”lähellä luontoa” elävät pienyhteisöt voivat suhtautua hyvinkin myönteisesti ympäristönsä muokkaamiseen – kuten hakkuisiin – ja toisaalta paikalliset viljelymuodot ovat osoittautuneet usein kekseliäiksi ja kestäviksi vastoin modernistien kuvitelmia. Ympäristön tuottaminen ei ole vain materiaalista toimintaa, sillä ihmisten suhde ympäristöönsä on samalla myös symbolinen, käsitteellinen ja kulttuurinen. Lisäksi poliittinen ekologia on osoittanut, että ihmisten vuorovaikutus ympäristönsä kanssa on kiinteästi sidottu valtakysymyksiin. Valtasuhteet, kuten ikä, sukupuoli ja taloudelliset erot vaikuttavat ympäristöön ja toisaalta myös muokkaamalla ympäristöä uudelleentuotetaan näitä suhteita.

Ympäristökysymykset yhdistävät eri analyysin tapoja ja tasoja, joita toivommekin artikkeleissa käsiteltävän. Ilmastonmuutoksen kaltaiset maailmanlaajuiset ympäristöongelmat vaativat pohtimaan paikallisen ja globaalin yhteenkietoutumista. Samalla tavoin raaka-ainevarojen käyttö ja riisto yhdistävät taloudelliset, ympäristö- ja ihmisoikeuskysymykset eri tavoin eri paikoissa. Kirjassa on mahdollista käsitellä hyvin moninaisia näkökulmia: luonnon kosmologisesta merkityksestä aina ympäristöongelmien globaaliin luonteeseen ja niiden vaikutuksiin eri tasoilla. Millä tavoin paikallinen ja globaali yhdistyvät ympäristökysymyksissä? Millä tavoin tämä kahtiajako problematisoituu uudessa ihmisyhteisöjen ja ympäristön välistä suhdetta käsittelevässä tutkimuksessa? Mitä poliittisia vaikutuksia ympäristön muokkaamisella on? Minkälaisia identiteettejä ihmiset luovat suhteessa ympäristöön? Miten eri ihmisyhteisöt käsitteellistävät ja ovat ympäristössään? Minkälaisia uusia ympäristöjä ihminen tuottaa? Mikä on ympäristön asema taloudessa? Nämä kysymykset ovat yhtä aikaa historiallisia, poliittisia, maantieteellisiä, taloudellisia ja sosiologisia, ja kirjoittajien toivotaan pohtivan niitä sekä teoreettisista, etnografisista että metodisista lähtökohdista.

Jos haluat kirjoittaa teokseen, lähetä abstrakti tai vapaamuotoinen selvitys kirjoitusaikeistasi 30.1.2010 mennessä Suomen Antropologisen Seuran julkaisusivustolle Tuomas Tammistolle (tuomas.tammisto[at]helsinki.fi). Valmiiden artikkelien deadline on 30.7.2010.